

tíðindablaðið

sosialurinPostsmoga 76,
3800 Argir,
telefon 11820

Útgevandi: p/f sosialurin

Fyrirtaksstjóri og blaðstjóri: Tórrinn Smith (ábyrgd)

Bláðfólk: Hogni Djurhuus, Dagný Joensen, Jóhann Mortensen og Jan Müller

Lýsingar: Árni Joensen

Uppseting: p/f sosialurin. Prent: p/f pressan 1981

Undirverkini

oddagrein

TÁ Anker Jørgensen fyrri góðum ári síðani legði frá sær sum stjórnarleiðari og danska stjórnin fór frá og nýggj borgarlig varð skipað, hendi hetta í einum millumbili, tá búskaparstøða landsins gjørdist alt hættisligari. Borgarligu andstöðuflokkarnir vildu ikki taka undir við uppskotinum frá javnaðarstjórnini, sum bar í sær tíðandi samfelagssparingar á donsku figgjarlógini. Borgarligu flokkarnir vóru vorðnir óttafullir og vildu ikki loysa donsku minnilutastjórnini at gjøgnumføra sparingina, sum bar í sær neyðugan sosialan javnvág.

STUTT eftir batnaði búskapurin, tí amerikanski peningamarknaðurin knappliga lækkaði rentuna munandi, samstundis sum oljuprísfall var á heimsmarknaðinum, tí ov nógv olja var á marknaðinum.

BORGARLIGA stjórnin fekk ein »flúgvandi start«.

BORGARLIGA pressan brúkti sum misbrúkti sjálvsagt støðuna og setti veruleikan — sjálvsagt á høvdið sum verandi úrslit av dagnaskapi teirru borgarligu mótevnis ódagnaskapi javnaðarmanna.

NÚ MÁNADAGIN fingur vit aftur at vita, at heldur ikki á hesum sinni gjørdist fólkatingsval, tí teir borgarligu at enda aftur funnu saman í teirra politikki at halda fram skerjingar á ymsum samfelagsekjum, sum í stórt mál serliga viðvíkja sosialum skipanum, hetta sum níður serliga tann partin av fólkinum, sum frammanundan mangan er illa fyrri, meðan sær góðu inntøkurnar framvegis verða vardar móti »slópum«, øktum skattum og avgjeldum.

BORGARLIGA stjórnin fremur sjálvsagt borgarligan politikk — og tað verður ongantíð sami politikkur sum ein javnaðarstjórn færir. Ein javnaðarstjórnin hevur sum fremstu skylduna, at stuðla har trongdin er til stuðuls, teimum sum eru rakt av arbeiðsloysi og øðrum hóttafallum, so tey ikki heilt verða slept niður fyrri.

NÚ ER tað einki minni enn sjón fyrri søgn at borgarliga pressan, eisini í Føroyum, blæsir upp donsku støðuna sum »Wunderbare«. Sum um tað er donsku stjórnini aleina fyrri at takka at

rentan fall í Amerika, at oljuprísurin lækkaði, hetta sum er høvudsorsøkin til batnaðu figgjarstöðu Danmarkar.

Í SAMA andadrátti sum borgarligar dygdir í málgegnum borgarligu inspiratora spæla yndisligan hørpuljóm um borgarligu »undirverkini« í Danmark, so man veruleikin mest vera í tráð við tað sum formaðurin í danska Rættstatsflokkinum, Ib Christensen segði, tá hann aftaná landsfund floksins herfyri í samrøðu við sjónvarpi segði: »borgarliga stjórnin fremur niðurskurðir á teimum ekjum, har hon veit borgarligir veljarar verða ikki raktir«.

MEÐAN støðan í Danmark sjálvsagt verður nógv umrødd her í okkara borgarligu pressu, verður lítið og helst einki sagt um svensku støðuna og undirverkini har.

IKKI tí, eisini í Svøríki fingur teir nýggja stjórn fyrri ári síðani og eisini har hendi ein munandi búskaparbæti, aftaná at tann nýggja stjórnin tók við.

MEN munurin er bert tann, at í Svøríki var tað ein javnaðarstjórn, sum tók við fyrri ári síðani og tað er undir hesi stjórn búskaparbætin er komin í Svøríki, meðan tað var ein borgarlig stjórn sum mátti leggja frá sær, og sum mátti taka sviðan av at versnandi búskapi, meðan hon sæt við valdið.

ÁRININI uttaneftir nerva rímuliga okkum, hendingarnar uttaneftir áttu at sagt okkum somikið, at tað er ikki tí at ein borgarlig stjórn tekur valdið, at undirni henda, at búskapurin kemur aftur á beint. Munurin er heldur, at trygdarbæti fyrri fólk flest, fjøldina, er at tað er ein sterk javnaðarstjórn, ið skipar fyrri, tí ein javnaðarstjórn syrgir altíð fyrri at tey sum sita yst, verða ikki halað niðurav, slept niður fyrri.

HETTA er ikki fyrst og fremst tað sum nerver borgarligan politikk.

OG HETTA er eisini tað, ið talar fyrri at semjan donsku borgarligu flokkarnir nú aftur gjørdur, var gjørd við ringum tannabiti. — Tí í hesi semju eru í ein mun bætar á ekjum, har somu borgarligu flokkarnir fyrri ári síðani skerdur so at beini, at onkur av teimum borgarligu flokkunum ikki vildi upphalda skerjingunum fyrri ári síðani í fullan mun.

TAÐ var óttin fyrri fólksins dómi, sum færdi til at semjan aftur á hesum sinni fæst millum borgarligu flokkarnar.

Hin »smidigi« landsstýrismaðurin

So var skrivning min um samferðsluviðurskiptini til Sandoyinna kortini ikki heilt til fánýtis.

Tað hjálpti hóast alt at røra eitt sindur í súrgupotti Fólkaflakksins. Tað hjálpti so mikið, at fjáltur kom á menn og tá serliga Anfinn Kallsberg flotamálaráðherra.

Í Dagblaðnum letur Óli hann trína fram og siga: At við einum sindur av smidigheit, ber til at lata Smyril sigla ein túr um vikuna á Sand — rætt hasin rádni — so flint, innviklað og politiskt professionelt kann tað sigast, sum vit onnur í áraviss hava vítað.

Og tað gerst betri enn. Tann umrødda »smidigheitin« er rokkin so langt, at fyrri at sigla ein túr um vikuna á Sand, skal Smyril í veruleikanum sigla ella vera tókur triggjar ferðir um vikuna.

Hetta var »smidigt«. Hetta var so smidigt, at tit eins væl kundu latið Smyril siglt triggjar veruligar túrar um vikuna. Tað er tørvur á hverjum túri, tí meðan vit biða eftir ferjulegum á Streymoyarlandinum, ið skal loysa allar trupulleikar her í oynni, skulu vit framvegis onkursvegna lívbjarga okkum.

Trónd nýtist tykkum

ikki at fara at putlast við. Fyri tað frysta vera dagarnir, hann fær samband við Skopun, rættiliga ótættir á hævtri, so at tey, ið freistast til at koma í oynna við bili, risikera bert at »brenna inni her«.

Tínæst, eitt skip ið ikki kann sigla Skopunarfjørð uttan undantaksloyvi frá skipasýninum, hevur ikki okkara áhuga, ella eru okkara lív minni verd enn hjá føroyingum flest? — Nei, latið Trónd sigla á tí deyðavatni, hann er ætlaður til — tað man vera tað »smidigasta«.

Sandoyingur

Áheitan til Sjónvarpsfelagið

Til tykkum, ið leggja sjónvarpskránnar til rættis. Vælsignaðir, hugsið tykkum um, aðrenn tit samanlæsa tilfarið í klokutimar.

Eg sá, at friggjadagin 21. okt., varð send framförsla við danska tónasmiðinum Sebastian, kl. 23.30. Hetta varð eitt sera óhóskandi tíðarbil, tí tað vil so vera, at vit, ið

áhugað eru fyrri tónleiki, fara hagar, tónleikurin verður framfördur.

Og sum øllum kunnugt byrjar dansurin, ella rættari, tann livandi tónleikurin, í Føroyum, ikki fyrr enn umleið kl. 22.30—23.00 seint á kveldi, og soleiðis er tað tí ógjørlegt eitt fritíðarkveld t.d. at sammata útlendskan og føroyskan tónleik.

Tit vilja kanska nøkta tørvin hjá teim friðarligu, heimasitandi áhugaðum, men til hesi vil eg siga: Er ljómskálín eitt forbannils, er sjónvarpsgluggin tað við, munurin er bert tann, at tú móguliga kannst fáa eitt kjak í lag við tónasmiðin, tá tú í dansi ert til staðar.

kaj

Blokaduvaktirnar mugu frikennast

Tað var ein stóur sigur ávegis fyrri arbeiðarastættina, at hon við hørðum stríði, sum kostaði blóð og sveitta, vann sær verkfallsrættindi.

Arbeiðarastættin lærði tíðliga, at arbeiðskeypararnir lótu einki frá sær við góðum — heldur hinvegin: Arbeiðskeypararnir vildu hava so nógv sum móguligt fyrri so lítið sum móguligt. Men arbeiðarastættin lærði eisini tíðliga, at verkföll gjørdust tannleys, um bert varð rýmt av arbeiðsplássunum, og tað ikki varð forðað fyrri, at verkfallsbrótarar tóku arbeiðið upp istaðin. Tí lærði arbeiðarastættin, at blokadur í flestu førum vóru neyðugar, og ikki bert neyðugar, men ein týðandi partur av verkfallsrættindum.

Við dóminum móti blokaduvaktunum, sum fall í Føroya Rætti 1. oktober 1982, er hesin týðandi partur av verkfallsrætt-

inum tikin burtur. Ein grein í politiviðtøkuni fyrri Tórshavn, um beistagerðir og ófrið á skemtistøðum og almennum máttúsum, kenn eftir hesum dómi tolkast sum blokadur og verkfalli. Hesa tolking hevur danska lögmláráðið gjørt av somu politiviðtøkum fyrri donsku býirnar. Henda tolking er ein háðan móti arbeiðarastættini — ein háðan, sum arbeiðarastættin ikki eugr at lata sita á sær.

Eitt er, at danska lögmláráðið ger eina skeiva tolking og nýtir hana móti donsku arbeiðarastættini, eitt annað er, at arbeiðarastættin er føroysk sermál, tí kann danska tolkingin av politiviðtøkuni ikki uttan víðari setast í gildi í Føroyum uttan góðtøku frá føroyskum myndugleikum.

Og henda góðtøka fyrri liggur ikki.

Dómurin í Føroya Rætti vísir greitt muruna í borg-

arliga dómsvaldinum. Meðan kapitalistiskir brotsmenn ferð eftir ferð verða frikendir, verða dómur felldir yvir arbeiðsfólk við bót og aðrari revsing. Hesum kunnu vit ikki lata okkum lynda. OFML krevur, at Landsrætturin frikennsir blokaduvaktirnar og staðfestir, at nýggja tolkingin av politiviðtøkuni er skeiv, og at donsk praksis einki hevur at gera á hesum øki í Føroyum.

OFML heitir á øll fakfeløg í Føroyum um at mótmæla yvirfyri Landsrættinum, tí dómurin í Føroya Rætti 1. oktober 1982 er vendur móti teimum. Gera fakfeløgini ikki hetta, so góðtøka tey, at innihaldið í verkfallsrættinum verður tíkið burtur. Tí vóna vit, at fakfeløgini gera nakað við málið.

Politiska nevnd OFML

Luttakið í almenna orðaskiftinum í Sosialinum